

ומבארת הגמרא: אכן ודאי לא הביאו סדינים אלו בשבת, אלא מצאו סדינין פרוסים על גבי העמודים, והביאו ספר תורה וקראו בו. וסדינים אלו לא היו מגיעים לארץ ממש, אלא תלויים היו בריחוק שלושה טפחים מן הארץ, והרי היא מחיצה תלויה, ואף על פי כן התירו לטלטל בתוכה.

אמר רב חסדא אמר אבימי: מחצלת שהיא ארוכה כאורך הדופן, ורחבה ארבעה טפחים ומשהו בלבד, כשמעמיד אורכה לאורך הדופן ורוחבה לגובה הסוכה, הרי היא מתרת בסוכה הגבוהה עשרה טפחים מצומצמים מישום דופן. וטעם הדבר יתפרש להלן.

ומפרשת הגמרא: היכי עבדי, כיצד יעמידנה ותהיה כשרה?

תלי ליה, תולה את המחצלת שרוחבה ארבעה טפחים באמצע גובה הסוכה, כך

שתהיה פחות משלושה טפחים למטה לארץ, ופחות משלושה טפחים למעלה לסכך, ועל כן, אף ששיעור מחיצה הוא עשרה טפחים, הרי היא כשרה משום מחיצה, היות וכל פחות משלושה בלבד דמי.⁽³⁰⁰⁾ כלומר, רואין כל אותו אויר פחות משלושה כאילו הוא סתום, והרי הוא כחלק מן הדופן. ואף כאן, נעשה מצד אחד לבד למעלה, ומצדה השני לבד למטה, וכך נעשית המחצלת כמחיצה גבוהה עשרה טפחים.⁽³⁰¹⁾

ומקשה הגמרא: פשיטא, וכי הלכה זו של לבד בא רב חסדא ללמדנו?!

ומתרת הגמרא: מהו דתימא, הייתי סבור לומר, רק חד לבד [או למעלה לסכך, או למטה לארץ] הוא דאמרינן. אבל תרי לבד, למעלה ולמטה, לא אמרינן, לפיכך קא משמע לן רב חסדא, שאף פעמיים לבד אמרינן.⁽³⁰²⁾

301. וכתב הריטב"א: מכאן יש להוכיח, ש"לבד" אין פירושו שרואין כאילו יורדת המחיצה עצמה יורדת וסמוכה ממש לקרקע, שאם כן, אין כאן מחיצה עשרה, אלא שבעה ומשהו, אלא יסוד דין לבד הוא שרואין כאילו אותו מקום סתום ומלא במחיצה, ועיין הרחבת הדברים בילקוט מפרשים.

302. לשון הגמרא משמע, שחייב לעשות מחצלת רחבה ארבעה ומשהו דוקא, אבל אם יעשה חבל רחב טפח ומשהו, ויעמידנו פחות משלושה סמוך לקרקע, ועוד חבל טפח ומשהו ויעמידנו פחות משלושה טפחים סמוך לחבל הראשון, לא מהני, על אף שעל ידי שלושת הלבדים נשלם כל שיעור המחיצה בסוכה

ועוד האריכו בראיות, שאף עשיית מחיצה בלא גג אסורה משום אוהל, ובלבד שתהיה זו מחיצה המתרת. כגון, עשיית דופן שלישית לסוכה, שנצרכת לקיום המצוה. אבל דופן רביעית שאינה אלא לנוי, נחשבת רק כתוספת לאוהל קיים ומותר לעשותה בשבת.

300. כתב הר"ן: וכגון שהיתה הסוכה גבוהה עשרה טפחים. אבל אם היתה גבוהה י"א טפחים, צריכה מחצלת חמישה ומשהו, ואם גבוהה י"ב טפחים צריכה מחצלת שישה ומשהו. אבל כל שגבוהה מ"ג טפחים ועד עשרים אמה, עושה מחצלת שבעה טפחים ומשהו, ומעמידה בפחות משלושה סמוך לקרקע, והרי היא מחיצה כשרה, אף שהסכך גבוה הרבה, משום דאמרינן גוד אסיק עד לסכך.